

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie wieczorem.

Wydawca: Spółka Akcyjna Wydawnicza.

Adres Redakcji: Lwów, ul. Chorążczyzny 31. (Tel. 178).
Adres Administracji: Lwów, ul. Podwałe 3. (Tel. 73).

Cena
pojedynczego
egzemplarza

15 gr.

Na dworcach
kolejowych

18 gr.

Redaktor Naczelny: JERZY KONARSKI.

Telefon Redaktora Naczelnego 230.
Telefon domowy Redaktora Naczelnego 192.

Lekarstwo na kryzys parlamentaryzmu.

Warszawa, 27. lipca.

List posła St. Thugutta do wice-marsz. J. Poniatowskiego, ogłoszony w przedostatnim numerze „Wyzwolenia“, odbił się głośnie echem w opinii publicznej, wywołując w całej zdrowej jej części — bez względu na przekonania polityczne — nieklamany podziw i głęboki szacunek dla jego autora.

Jest bowiem ten dokument jedną wielką apologią zasady, że interes partji nie musi i nie powinien stać w sprzeczności z interesem Państwa, jako ważniejszym, „bo w przeciwnym razie podobni jesteśmy walczącej ze sobą załodze okrętu, który idzie do dna“. Albowiem „w sprawach obrony Państwa można dążyć do wspólnej linii ogólnie - narodowej“.

Takie słowa, wypowiedziane przez sztandarowego lewicowca radykalnego, który ponadto nie zawahał się nazwać rewolucji w naszych warunkach bratobójczą walką, otwierającą drzwi najazdowi bolszewickiemu, — musiały wywołać entuzjazm. Ale jest w tym liście jeszcze coś innego, na co może niedostatecznie zwrócono w prasie uwagę. Oto pos. Thugutt podaje tu jedyną skuteczną lekarstwo na tak głośne obecnie w całej Europie zjawisko, zwane kryzysem parlamentaryzmu.

Choroba ta przejawiała się w Polsce ze specjalną gwałtownością. Doskonałe charakteryzuje ją p. Thugutt: „Sejm — pisze — nie pozbawiony pewnej poczciwej ofiarności w chwilach krytycznych, dotknięty jest jednak stałą niemocą, która, jak się zdaje, trwać będzie aż do jego zgonu. Nie może nie tylko wyłonić z siebie rząd, ale zdobyć się na żadną głębszą i twórczą myśl... Stronnictwa gromadzą starannie siłę, żeby innym nie pozwalać nic robić. Każde z nich niemal jest dość mocne, żeby kij wsadzić w szprychy; żadne nie ma siły koła poruszyć“.

Co się tyczy lewicy — powiada słusznie p. T. — jeżeli działalność jej ma polegać nadal na opozycji, to będzie to działalność czysto negatywna. Bo „co to znaczy w obecnej Polsce być opozycją? Przeciwno komu? Przeciwno Rządowi, który i tak się ledwie trzyma na nogach, przeciwko Państwu, które jest naszym Państwem, czy przeciwko prawicy, która przy naszym sprzeciwie także nic zrobić nie może. W Polsce wszyscy chcą być opozycją, tylko nikt za nie nie chce przyjąć odpowiedzialności. Na miły Bóg, z samych przeczeń Polska nam nie urośnie“.

Strajk generalny na Górnym Śląsku wybuchł!

Dotąd porzucilo prace 160.000 robotników.

(Telefonem od naszego koresp.)

Katowice, 30. lipca, godz. 8 rano.

Dziś rano wybuchł tu — zgodnie z zapowiedzią związków zawodowych — strajk generalny. Do tej chwili porzucilo prace 160 000 ludzi. Panuje zupełny spokój mimo szalonej agitacji komunistycznej, uprawianej z najwyższym wyężeniem przez agentów bolszewickich. Znaczące siły policyjne zostały skonsygnowane, także i władze wojskowe przygotowały się do ewentualnej interwencji na wypadek zaburzeń, na które jednak — jak dotąd — nie zanosi się.

Na tak świetną diagnozę nekajacej nas choroby ustroju państwowego odpowiedzą przeciwnicy parlamentaryzmu: „Skoro tak, to należy rozwiązać Sejm i Senat i niech Rząd rządzi na własną rękę“. Cóż robić, dach XX-go wieku nie pozwala na tak proste rozwiązanie sprawy. Pomijając już przykład dyktatury w Hiszpanii, wystarczy wskazać na Włochy, gdzie nawet taki geniusz polityczny, jak Mussolini, po okresie rządów właściwie aparlamentarnych, doszedł jednak na podstawie bolesnego doświadczenia do przekonania, że dyktatura może być tylko conajwyżej chwilowym zabiegiem, ale nigdy systemem. A cóż dopiero rościć o dyktaturę w Polsce, gdzie nawet tak słuszne i konieczne ograniczenie praw Sejmu, jak ustawa o pełnomocnictwach skarbowych dla Rządu w okresie sanacji finansów, wywołuje sprzeciwy i protesty.

Więc trudno: najzacieśszy wróg parlamentaryzmu musi uznać, że w dzisiejszych czasach ustroj ten jest w najgorszym razie — malum necessarium. Otóż chodzi teraz o to, by ta „necessitas“ była jaknajmniej „mala“. Pos. Thugutt podaje w swym liście dwa środki do porozumienia się przeciwnych obozów, które są zarazem środkami na niedomagania parlamentaryzmu:

„Po pierwsze, stronnictwa muszą zrozumieć, że w obecnej, ciężkiej bardzo dla Państwa chwili, trzeba ponieść wielkie ofiary. Tak, jak płacimy na rzecz Skarbu daninę majątkową, tak trzeba złożyć daninę moralną.“

„Powtóre... trzeba wzmocnić rząd. Nie przez tworzenie koalicji, ale przez dawanie mu ludzi, których potrzeba Państwu wymaga, choćby ich trzeba było chwilowo, czy na stałe odciąć od siebie“.

Pierwszy z wymienionych środków jest lekarstwem na marnowanie energii prawicy i lewicy przez wzajemne niszczenie swych wysiłków i utrudnienie twórczej pracy. — Tylko drogą ustępstw z programów partyjnych stworzy

się teren porozumienia przeciwnych obozów i widok wspólnej pracy w sprawach ogólnopaństwowych. — To zaś siłą rzeczy podniesie znaczenie Sejmu. Najlepszego dowodu na to dostarczył sam pos. Thugutt, który wespół ze swym przeciwnikiem politycznym Stan. Grabskim a dzięki wzajemnej ustepliwości, opracował projekt ustawy ustawy językowej dla mniejszości nar. I nie tylko to było triumfem Sejmu, że ustawa tę uchwalał głosami wszystkich stronnictw polskich, ale zwłaszcza to, że z jego to łona, i to z dwu najzacieklej zwalczających się obozów, wyszli autorzy projektu, przyjętego przez Rząd. Nie zaś nie zdoła tak podnieść autorytetu Sejmu, jak twórcza praca.

Do tego samego celu zmierza w gruncie i drugi środek, podany przez pos. Thugutta. Sejm ma zasiłać Rząd jednostkami wybitnymi, i to nie według przypadkowych kombinacyiek t. zw. klucza partyjnego, lecz według jedynie słusznego kryterium fachowości i kompetencji. W ten sposób parlament nie ograniczy swej roli do prawodawstwa, lecz na granic twórczej pracy da mu możność wyróżnienia się talentem, powołaniem do kierowania losami Rzeczypospolitej. Ta droga Sejm przyczyni się do wzmacniania Rządu, a więc i Państwa. To będzie drugie źródło wzrostu jego autorytetu.

Niech więc obie nasze Izby prawodawcze usłuchają rad swego wybitnego członka, a będzie to z pożytkiem ich własnym i Polski.

Warsoviensis.

Znowu zamach komunistów.

(Teleforem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 30. lipca.

Wczoraj po północy jakieś podejrzane indywidua, udając pijanych — usiłowały dostać się do zabudowań i dywizjonu samochodowego

„VORWÄRTS“ O LIŚCIE POSŁA THUGUTTA.

Berlin, 29 lipca. (Tel. Gaz. L.). „Vorwärts“ ogłasza list otwarty posła Thugutta zamieszczony w „Wyzwoleniu“. „Vorwärts“ stwierdza, że tylko polityk cieszący się ogólnym posłuchem i poważaniem mógł być odwazyć się na opublikowanie listu pełnego tak gorzkich słów.

POSEL KORFANTY WYCOFUJE SIĘ Z ŻYCIA POLITYCZNEGO?

Warszawa, 30 lipca (Tel. G. L.).

„Kurier Polski“ notuje pogłoskę kursującą w Sejmie, że poseł Korfanty zamierza złożyć mandat poselski do Sejmu, w związku z nieporozumieniami w łonie partji w sprawie 10-godz. dnia pracy na G. Śląsku.

ODPOWIEDŹ HERRIOTA NA LIST POWITALNY PPS. I „WYZWOLENIA“.

Warszawa, 30 lipca (Tel. G. L.)

W odpowiedzi na list powitalny wysłany przez PPS. i „Wyzwolenie“ do p. Herriota z okazji objęcia rządów we Francji Herriot nadał list z podziękowaniem, w którym zaznacza, iż w pracy swej dążyć będzie do prawdziwego pokoju i sprawiedliwości obejmującej wszystkich.

REORGANIZACJA WEWNĘTRZNA MIN. SPRAW ZAGRANICZNYCH.

Warszawa, 29. lipca. (Tel. G. L.).

„Kuri. Por.“ donosi, iż jedną z pierwszych czynności Min. Skrzyńskiego będzie przeprowadzenie reorganizacji wewnętrznej Min. Spraw Zagranicznych, według ostatnio uchwalonego statutu. Głównie dotyczyć to będzie Departamentu politycznego.

POŻYCZKA ANGIELSKA DLA CUKROWNICTWA CZESKIEGO.

Praga, 29. lipca. (Tel. G. L.)

Pożyczka cukrowa, która uzyskała Czechosłowacja w Londynie, została udzielona na warunkach b. ciężkich. Za trzymiesięczny kredyt w wysokości 1 milj. funtów, przemysłowcy czescy mają zapłacić 10.5% oprócz kosztów bankowych. Za kredyt zaś 6 - mies. w wysokości 2 milj. — 14%.

przy ul. Smolnej. Rozpędzono je strzałami. Władze centralne konstatają wzmożenie przeciwpaństwowej akcji komunistycznej na całym obszarze Państwa.

Jutro wyrok w procesie krakowskim.

Kraków, 30. lipca. (Tel. G. L.) Wczoraj wieczorem przemawiali obrońcy Woźniakowski, Heski i Liebermann. Dziś przewodniczący zasądzi przebieg rozprawy. Wydykt sędziów przysięgłych oczekiwany jest dziś w nocy, lub jutro.

*

Kraków, 29. lipca. (Tel. G. L.) Rozprawa o wypadki listopadowe w Krakowie trwała dzisiaj cały dzień. Mecenas dr. Szurlej wygłosił bardzo długie przemówienie, wykazując właściwy charakter tragedii listopadowej i jej winowajców. Oblekając przemówienie w szatę apersonalną mówi: „Najpierw zrobili tragedię, a teraz farsę z tego czynią. Imni mówią o rewolucji grożącej na wypadek innego sposobu postępowania. A małoduszność polska szepce: ustąpcie, bo do komunistów pójdą. Ufam sprawiedliwości. Winni muszą być ukarani. Gdyż oni miną, a Polska zostanie”.

Następnie przemawiał prokurator Hübl: „Stwierdzam, że obrońcy nie widzą winnych na ławie oskarżonych. Obrońcy twierdzą, że niema tutaj ani jednego, któryby chodził popołudniu z karabinem w dniu krytycznym. Czy ohydny mord ułanów ma pozostać bezkarnym? Tu nie ma mowy o zemście, tu chodzi o wymiar sprawiedliwości”.

Następnie przemawiał ze strony oskarżycieli dr. Zakrzewski do godziny 16-tej.

NOWY GABINET JUGOSŁOWIAŃSKI ZŁOŻYŁ PRZYSIĘGĘ.

Belgrad, 29 lipca. (Tel. G. L.) Nowy gabinet złożył wczoraj przysięgę. Według oświadczenia nowego premiera, program nowego rządu obejmuje: uruchomienie prac parlamentu, przeprowadzenie ustawy in walidzkiej, ustawy przeciw korupcji i rewizję ustawy urzędniczej.

LINJA TELEFONICZNA Z TYFLISU DO MOSKWY.

Moskwa, 29 lipca. (Tel. G. L.) Kom. Ludowy Poczty i Tel. opracował plan budowy linii telefonicznej z Tyflisu przez Władykaukaz, Rostow, Woroneż, do Moskwy. Pod względem długości linia ta byłaby największą w Rosji. Koszta budowy mają wynieść 1.800.000 rb. Uruchomienie linii ma nastąpić w r. 1925.

Fejleton „Gazety Lwow” z d. 31. VII 1924.

TRISTAN BERNARD.

Smiertelna jazda.

Przełożył K. R.

(Dokończenie).

— Grangé, niesłusznie mnie pan posadzasz. Jestem uczciwym człowiekiem. Znają mnie dobrze, — pytaj się pan, kogo tylko chcesz!

— Uspokój się Grangé! Mnie chyba możesz wierzyć! Ty-byś wszystkich teraz podejrzewał. Weisner pomylił się widocznie. Niema o czem mówić.

— Wiem, że była tu przepaść! Możemy ją już minąć.

— A ja ci mówię, że byłeś arnmięty jak Bela!

— Baczność! Zjeżdżamy znów w dół!

— Nie, teraz już nie będziemy zwalniać! Jazda, Gaston, śmiało! Co to, zostajesz w tyle?

— Mój kochany, chętniebym

Znów mord polityczny w Sofji!

AGENCI SOWIECCY MORDUJĄ DZIENNIKARZA ROSYJSKIEGO, KTÓRY ZWALCZAŁ SOWIETY.

(Telegram własny „Gazety Lwowskiej”)

Sofja, 30. lipca.

Wczoraj w nocy w sposób podstępny zamordowano tu naczelnego redaktora wychodzącej w Sofji rosyjskiej gazety „Ruś”, emigranta kabiniikowa. Kabiniikowa zastrzelono w jego sypialni w chwili, kiedy rozbiierał się, udając się na spoczynek. Morderca, który strzelał przez okno, uciekł, dokonawszy zbrodni-

czego czynu, w niewiadomym kierunku. Nie ulega wątpliwości, iż mamy w danym wypadku do czynienia z mordem politycznym, kierowane bowiem przez zabitego pismo należało do obozu skrajnie monarchistycznego i — rzecz jasna — prowadziło zaciętą walkę z ustrojem sowieckim.

Niemcy nie potrzebują Ligi Narodów

MAC DONALD URAŻONY POSTĘPOWANIEM NIEMIEC. — WARUNKI NIEMIEC. — REWIZJA POSTANOWIEN TRAKTATOWYCH DOTYCZĄCYCH KORYTARZA POLSKIEGO. — NIEMCY STAWIAJĄ ZBYT WYGÓROWANE ŻADANIA.

Londyn, 29. lipca. (Tel. G. L.) „Daily Telegr.” donosi, że Mac Donald czuje się urażony pewnymi faktami politycznymi ze strony Niemiec. Mac Donald kilkakrotnie zachęcał Niemcy do wstąpienia do Ligi Narodów. Ponieważ jednak od nośny wniosek ze strony Niemiec nie nadszedł, Liga Narodów wysłała generalnego sekretarza Drummonda do Berlina, aby skłonił do tego Niemcy. Niemiecki urząd spraw zagranicznych oświadczył Drummondowi, że Niemcy nie potrzebują Ligi, jednak wobec żądania An-

gli gotowi są przystąpić do niej pod następującymi warunkami:

Niemcy otrzymają pewne stałe miejsce w Radzie Ligi, będzie przeprowadzona rewizja postanowień traktatowych dotyczących korytarza polskiego. Niemcy otrzymają pewnego rodzaju mandat w byłych koloniach swoich przez przyznanie pewnych praw na rzecz państwa niemieckiego.

To ostatnie żądanie jak zaznacza dziennik utrwaliło Mac Donalda w przekonaniu, że Niemcy stawiają zbyt wygórowane żądania.

Z konferencji londyńskiej.

RZECZOZNAWCA ANGIELSKI ODMÓWIŁ PRZYJĘCIA PROPOZYCJI THEUNISA I LOGANA. — NOWE PROPOZYCJE FRANCUSKIE. — PO EWAKUACJI Z RUHR ZOSTANIE ZAŁATWIONA SPRAWA BEZPIECZEŃSTWA I DŁUGÓW MIĘDZYSOJUSZNICZYCH. — TERMINY OPRÓŻNIENIA GOSPODARCZEGO ZAGŁĘBIA RUHR. —

Londyn, 29. lipca. (Tel. G. L.) Według informacji Havasa, przewodniczący delegacji przy wydziale Hayashi, Hymansa i Clementela, omówili dziś rano wyniki prac pierwszej komisji. Wobec tego, że rzeczoznawca angielski Snowden odmówił przyjęcia propozycji Theunisa i Logana, dotyczącej gwarancji dla wierzycieli, którzy mają udzielić pożyczkę Niemcom w wysokości 800 milj. marek w złocie, delegacji

francuscy przedstawiają nowe propozycje, które w szczegółach zostaną opracowane jeszcze dziś. Propozycje te polegałyby na tem, aby uciekać się do arbitrażu we wszystkich wypadkach, w których komisja odszkodowań, mająca za zadanie decydowanie o uchybieniach niemieckich, nie mogłaby osiągnąć porozumienia. W wypadkach tych komisja odszkodowawcza przedkładałaby sporne kwestie

do decyzji trzech sędziów rozjemczych, w tej liczbie jednego Amerykanina. Propozycja ta, która ma charakter ostatecznej decyzji, czyni zadość warunkom traktatu wersalskiego. Mac Donald przyjął zyczenia te ideje. Ze strony francuskiej wysuwają pono zamiar omówienia sprawy ewakuacji Zagłębia Ruhr dopiero wówczas, gdy zostanie rozwiązane zagadnienie, dotyczące bezpieczeństwa i długów międzysojusznicych.

Londyn, 29. lipca. (Tel. G. L.) Według informacji dzienników terminy dotyczące opróżnienia gospodarczego Zagłębia Ruhr mają być następujące: około 15. sierpnia ma nastąpić przywrócenie ustawodawstwa niemieckiego i obietnicę urzędowania przez generalnego agenta. W pierwszej połowie września ma być zniesiona granica celna pomiędzy terenami okupowanymi i nieokupowanymi. Do 9. października ma być wypełnionych 5 punktów żądanych przez komisję odszkodowań. Dnia 15. października ma nastąpić gospodarcze opróżnienie Zagłębia Ruhr.

Z KOMISJI SEJMOWYCH.

Warszawa, 29. lipca. (Tel. G. L.) Komisja konstytucyjna pod przewodnictwem posła Głęblińskiego załatwiła poprawki, wniesione przez Senat do trzech ustaw t. zw. językowych. Komisja przyjęła poprawki stylistyczne, odrzuciła natomiast poprawkę, wedle której nowa ustawa obowiązywać miała od 1. kwietnia 1925 roku

Komisja skarbowa, obradując nad poprawkami, wniesionymi przez Senat do projektu o pełnomocnictwach, przyjęła wszystkie poprawki Senatu, dotyczące sprawy dóbr żywieckich i redukcji świat odrzuciła merytoryczne poprawki do ustawy o monopolu spirytusowym, uwzględniając poprawki stylistyczne. Przyjęła poprawkę Senatu co do finansów komunalnych, postanawiającą, że miasta mają prawa do pobierania podatków nie tylko od gruntów, lecz także od przedsiębiorstw przemysłowych i budynków, przyjęła poprawkę co do pobierania przez Rząd akcji nowych emisji, odrzuciła poprawkę o karach za zwłokę w opłacie podatków.

jechał pierwszy, — ale nie mam wcale ochoty kark skrecić.

— Widzisz, Weisner, coś ty narobił swoen gadaniem! Psiakr... Znowu zwalniamy, — a tu można by tak wspaniale zjechać! Prędcy! Gaston!

— Ani myślę!

— Przez ciebie, Weisner, przegramy! Czekał, nie daruję ci tego! A, droga znów równa!... Weisner, jedźno porządnie, bo dalszóg, już mam dosyć tego!

— Grangé, cicho, daj mi już spokój! Dostyć mam już waszych kłótni. Jeśli nie przestaniecie, zesiadam z roweru!

— Cicho! nie nie słyszycie za nami?

— Ja nic nie słysze.

— Naturalnie, Weisner nigdy niczego nie słyszy! Chciałbyś, żeby nas dogonili, prawda? Gaston, pociśkajno mocniej pedały — musimy odrobić czas stracony.

— Od hamowania dostałem kurchów w tyłce.

— Naturalnie, można się było tego spodziewać. — Ale to zaraz przejdzie. No, ruszaj się zwawiej, Poitevin! Pomyśl, co to będzie jutro! Jak cię powita twoja żonka, — kiedy pierwszy przybędziesz do Velodromu!?

— Jeszcze nie przyjechałem...

— Ale przyjedziesz pierwszy, ja ci to mówię! Ciekawym, co ty sobie sprawisz za tę furę pieniędzy?... Odrzuć staniess na nogi — będziesz bogaty. — Pomyśl tylko: nagroda trzy tysiące franków... dziesięć tysięcy od „Excelsiora”... dwa tysiące za pneumatyki... i od razu unowa na przyszły rok...

— Nie słyszysz nic za nami?

— Nie. Wał naprzód śmiało, mój chłopcze! Jak to idzie:

„Pędź latawce białonogi,

„góry z drogi...”

— Mnie się jednak zdaje, że słychać trąbkę. To z pewnością Godin!

— Przywidzenie! Zresztą oniby napewno nie trąbili — woleliby dogonić nas posichutku, niespodzianie.

— Może. A może unyślęnie trąbią, aby nas nastraszyć i zniechęcić? „Nie macie się co szarpać, — i tak was dogonimy!”... Grangé — nie dajmy się dogonić! Jazda, śmiało!

— Tak to rozumiem, Podobasz mi się, mój chłopaku!

— Panowie — znów zjeżdżamy w dół!...

— Gwiżdżę na to! Jazda, Grangé!

— Jazda, Gaston! A ty, Weisner, pociśnij no mocniej pedały — trzymaj się w jednej linii z nami... pokaż, żeś odważny!... Brawo Gaston! doskonale!... Pomyśl, co to nitro będzie w Velodromie! Toż tam będą cię owacyjnie witać! Toż tam będą ryczeć z uciechy!...

„Pędź latawce białonogi,

„góry...”

— Ston! przepaść!

— Jezus, Maria!...

SPRAWA ZAŚCIA W BUDYNKU MISJI ŚW. W BERLINIE ZAŁATWIONA.

Berlin, 29. lipca. (Tel. G. L.) Z Moskwy donoszą, że po dłuższych obradach w Moskwie, przedstawiciele komisariatu dla spraw zagranicznych i przedstawiciele rządu niemieckiego, załatwiono sprawę zaścicia w budynku misji sowieckiej w Berlinie. Sprawę załatwiono układem ujętym w formie protokołu.

Berlin, 29. lipca. (Tel. G. L.) Protokół podpisany dziś w ministerstwie spraw zagranicznych w sprawie zlikwidowania konfliktu rosyjsko-niemieckiego głosi między innymi, że oba rządy kierowały się życzeniem załagodzenia zaścicia w sposób przyjazny oraz, że wymiana not w tej sprawie należy uważać za ukończoną. Rząd niemiecki wyraził ubolewanie z powodu akcji policji i z powodu tego, że zaścicie przybrało tak wielkie rozmiary.

Kronika telegraficzna.

Japoński poseł w Pekinie zawiadomił rosyjskiego posła Karachana, że delegat Japonii do rokowań japońsko-rosyjskich Joshi Kara przybędzie 3-go sierpnia do Pekinu.

Do Moskwy przybył delegat chłopów bessarabskich Aleksandrow, celem nawiązania kontaktu z międzynarodową chłopską.

Karachan wręczył rządowi chińskiemu notę, w której domaga się przekazania S. S. S. R. wszystkich okrętów znajdujących się w porcie szangajskim i rozbrojenia ich załogi.

Według doniesień pism niem. Hughes ma przybyć z końcem tygodnia do Berlina.

Izba deputowanych przyjęła wniosek domagający się ścisłego przestrzegania 8-godzinnej pracy na kolejach.

Książę Karol rumuński oczekiwany jest jutro w Londynie wieczorem.

W Chinach władze amerykańskie rozpoczęły budowę największej mennicy na świecie. Mennica ta będzie mogła wybić dziennie 14 ton monet srebrnych.

Departament stanu zaprzecza informacjom pism europejskich o rzekomym zamiarze zerwania stosunków Ameryki z Rumunią. Poseł amerykański przybył do Waszyngtonu, aby poinformować rząd o nowej rumuńskiej ustawie górniczej.

Okruchy.

Całą istotę kwestji społecznej stanowi w gruncie rzeczy to, że nasze panowanie nad siłami przyrody nie poszło w parze z ujawnieniem pierwiastków żywiołowych i biologicznych w naszej naturze ludzkiej; tak więc stojemy przed faktem, że społeczeństwo nowożytne nie dorosło duchowo i moralnie do olbrzymich środków potęgi materialnej, którymi rozporządza dzięki nauce i technice. Cywilizację stanowi rozporządzanie techniczne przyrodą, powstawanie niezliczonych potrzeb; kultura jest podporządkowaniem wszelkich potrzeb indywidualnych potrzebom duchowym życia, panowanie człowieka nad naturą własną. Bez takiej kultury cywilizacja nie posiada warunków do życia, a zatem jest kwestją żywota dla naszego społeczeństwa, czy posiada siłę podporządkowania cywilizacji technicznej kulturze duszy — czy też nieodwołalnym przeznaczeniem wszelkiej wiedzy i umiejętności jest, by służyły jedynie wyrażaniu materialnemu, a przez to zwyrodnieniu moralnemu.

W. FOERSTER
Wychowanie człowieka.

Czytajcie

„Szczotka”

Polska stanowi problem wschodniej Europy i problem pokoju

Wywiad u Ministra Skrzyńskiego.

ZAGROŻENIE POLSCE JEST ZAGROŻENIEM EUROPIE. — POLITYKA POLSKA WINNA POCZYNIĆ WYSIŁKI, ABY PRZEKONAĆ ANGLJĘ O ROLI, JAKĄ POLSKA ODGRYWA W POLITYCE EUROPEJSKIEJ.

Warszawa, 29. lipca. (Tel. G. L.) Minister spraw zagr. p. Aleksander Skrzyński w wywiadzie udzielonym przedstawicielowi „Echa warszawskiego” powiedział między innymi co następuje:

Moja polityka nie może być inną jak ta, która wskazuje, że Polska stanowi problem wschodniej Europy i problem pokoju. Zagrożenie Polsce jest zagrożeniem Europie. Inne państwa nie mogą myśleć o naszych interesach. Nie możemy nawet tego żądać od naszej sojuszniczki Francji. Polska sama musi zwrócić uwagę państw na walory, które wnosi do całokształtu polityki europejskiej i światowej.

Odnosi się to szczególnie do naszego stosunku do Anglii, która nie zdołała jeszcze przełamać wobec nas pewnego chłodu, czy też obojętności. Polityka polska, zdaniem p. ministra, powinna poczynić wysiłki w tym kierunku, aby przekonać Anglię o roli, jaką Polska odgrywa w całokształcie polityki europejskiej.

Przebieg rokowań przed wybuchem strajku gener.

(Telefonem od naszego koresp.)

(Ct) W uzupełnieniu podanych wczoraj wiadomości donoszę, że Związki zawodowe postawiły na nocnej konferencji z komisarzem demobilizacyjnym następujące żądania: utrzymanie wysokości płac na poziomie czerwcowym, zatrzymanie deputatów węglowych, zniesienie rozporządzenia o 10-godzinnym dniu pracy i przywrócenie 8-godzinnego dnia pracy przy wysokich piecach i walcowniach. Rokowania, jak już wczoraj donosiłem, nie doprowadziły do ugody.

29. lipca odbyła się u komisarza demobilizacyjnego konferencja z przedstawicielami robotników w sprawie sytuacji w związku z proklamowaniem strajku. Podobno komisja z Iona związku pracodawców zastanawia się nad przesunięciem pewnych kategorii robotników do kategorii zatrudnionych przez 8 godzin. „Polak”, organ NPR., ogłasza odezwę, zapowiadającą strajk na śróde, godzina 6 rano. Odezwa znamená, że roboty niezbędne powinny być wykonywane.

Strajk objął kopalnie, huty żelaza i cynku

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Katowice, 30. lipca. (Tel. G. L.) Dziś rano proklamowały organizacje zawodowe strajk, obejmujący kopalnie oraz huty żelaza i cynku.

Kolce, poczty i elektrownie nie zostały objęte strajkiem. Odezwy, wydane przez kom. strajku, podają jako powody, ciężki zawód, jaki spotkał robotników kopalnianych i hutniczych w związku z zaprowadzeniem 10-godzinnego dnia pracy wobec tego, że rokowania z pracodawcami, by równocześnie z przedłużeniem dnia pracy nastąpiło powiększenie płac, rozbiły się o bezwzględny opór pracodawców, a nadto szereg kopalń ma być zamkniętych z powodu przesilenia w przemyśle górniczym.

Strajk przedstawia się dość groźnie, bo jakkolwiek podłożem jego jest bezwzględna ciężka sytuacja ekonomiczna robotników, jednakowoż może wobec agitacji komunistycznej zamienić się na akcję polityczną, zwróconą przeciw państwu.

Ze względu na niebezpieczeństwa dla spokoju społecznego, a nawet dla całości państwa, jakie mogą wyniknąć z ruchu strajkowego, wojewoda śląski dr. Biłski czyni rozważliwe zabiegi celem najrychlejszego zlikwidowania strajku. W tym celu ma podobno przybyć na Górny Śląsk osobiście minister pracy i op. społ. Darowski.

Z obrad Senatu.

BUDŻET MIN. REFORM ROLNYCH. — O SZYBKĄ LIKWIDACJĘ SERWITUTÓW. — WOLNY WYWÓZ I OGRANICZENIE WWOZU. — KREDYT DŁUGOTERMINOWY DLA PODNIESIENIA ROLNICTWA. — RZĄD NIE MYŚLI HAMOWAĆ WYWOZU.

Warszawa, 29. lipca. (Tel. G. L.) Na dzisiejszym posiedzeniu Senatu przystąpiono do budżetu Ministerstwa reform rolnych.

Sprawozdawca sen. Zubowicz domaga się szybkiego przeprowadzenia komasacji i likwidacji serwitutów a wreszcie imieniem komisji prosi o przyjęcie budżetu bez zmian.

Sen. Grützmacher podnosi, że z rozdrabnianiem własności ziemskiej należy postępować ostrożnie.

Sen. Cieński wzywa Rząd, aby dołożył starań dla umożliwienia nowym osadnikom zagospodarowania się.

Sen. ks. Maciejewski sędzi, że na kłopotliwych trzeba brać gospodarzy

tegi, którzy mają już kawałek ziemi, narzędzia rolnicze, praktykę i rodzinę. Młodzi osadnicy zeniać się na miejscu, straceni są dla polskości.

Sen. Markowicz twierdzi, że polityka polska dąży do osłabienia ekonomicznego jedności ukraińskiej i białoruskiej.

Przystąpiono do budżetu Ministerstwa rolnictwa.

Sen. Stęcki jako referent podaje, że czysty dochód z państwowych dóbr i lasów wynosi 65,5 milj. zł. Mówca zarzuca, że wymiar podatków rolnych jest nieściśły i nierównomierny.

Sen. Szuldrzyński domaga się od Rządu większego zrozumienia potrzeb rolnictwa.

Sen. Średniawski domaga się wolnego wywozu i ograniczenia wwozu.

Sen. Puławski żąda dla podniesienia rolnictwa kredytów długoterminowych.

Sen. Karnicka stwierdza, że w obecnej sytuacji przeprowadzenie reformy rolnej by oby najlepszym sposobem zapobieżenia bezrobociu.

Sen. Markowicz (Kl. ukr.) oświadcza, że klub jego głosować będzie przeciw budżetowi.

Minister rolnictwa p. Janicki odpowiadając na niektóre zarzuty, podniesione w czasie dyskusji, oświadczył między innymi, że w przyszłości Rząd nie myśli bynajmniej hamować wywozu, z wyjątkiem artykułów, co do których istnieje wątpliwość, czy zapas ich jest dostateczny dla potrzeb kraju.

Sen. Cieński ubolewa, że w budżecie znajdują się zbyt małe pozycje na odszkodowania za wybite zwierząt, oraz na szkolnictwo.

Generalny sprawozdawca sen. Buzek w końcowym przemówieniu oświadczył, że w dyskusji przypisywano często Rządowi winę za kryzys obecny. Uchwalenie budżetu i normalna administracja i prowadzenie gospodarki, z ołówkiem w ręku, zmierzają ku poprawie sytuacji. Referent prosi w końcu o uchwalenie budżetu bez zmian.

W głosowaniu odrzucono wszystkie poprawki, zgłoszone w ciągu dyskusji, przyjęto natomiast rezolucje komisji, a rezolucje zgłoszone w ciągu dyskusji odesłano do komisji. Przyjęto następnie cały budżet.

Na zakończenie p. Marszałek wygłosił przemówienie, w którym oświadczył między innymi, że uchwalenie budżetu ma wysokie znaczenie wychowawcze dla tej części społeczeństwa, która uważała skarb państwowy za skarbnicę do czerpania, ma również znaczenie jako możliwość do uzyskania zaufania do Państwa wewnątrz i zewnątrz. P. Marszałek podziękował członkom komisji za ich żmudną pracę, a członkom Senatu za dyskusję, stojącą na wysokim poziomie i krytykę, mającą na celu dobro Rzeczypospolitej i współpracę z Rządem i Sejmem. Taka współpraca może wyjść tylko na korzyść Ojczyzny.

Następne posiedzenie Senatu odbędzie się w październiku.

SEG'EL ROSYJSKI DLA KOLEI WŁOSKICH.

Rzym, 29 lipca. (Tel. G. L.)
W najbliższych dniach odbyć się ma konferencja między Mussolinim a ambasadorem włoskim w Moskwie p. Manzoni i ambasadorem sowieckim w Rzymie. W wykonaniu zawartej już konwencji handlowej włosko-sowieckiej omawiana ma być przede wszystkim sprawa zaopatrzenia kolei włoskich węglem rosyjskim. W kołach politycznych rokowań tym przypisują wielkie znaczenie.

OBCHÓD ROCZNICY MARSZU FASZYSTÓW NA RZYM.

Rzym, 29 lipca. (Tel. G. L.)
Dyrektorjum policji faszystowskiej postanowiło urządzić obchód rocznicy marszu faszystów na Rzym na obrzynną skalę. Kilka legionów milicji narodowej ma być skoncentrowanych w tym celu w Rzymie. W dniu rocznicy zwycięstwa ma nastąpić zaprzysiężenie milicji w całym kraju na wierność królowi.

Głosy publiczne.

Lwów, 30 lipca.

Otrzymujemy następujące pismo: Szanowna Redakcjo! Przy sposobności agitacji wyborczej do Rady Kasy chorych m. Lwowa pojawiły się w niektórych pismach kłamliwe artykuły o jej działalności — prosimy przeto o łaskawe zamieszczenie nast. wyjaśnienia:

Tak Zarząd, jak urzędnicy i lekarze, Kasy chorych nie pytają zgłaszających się o pomoc członków o ich wyznanie, narodowość i przynależność partyjną, gdyż obecny Zarząd jest mianowany, że chorym należy się pomoc zależnie tylko od ich stanu zdrowia. Prowadzenie statystyki wyznaniowej w instytucji opieki społecznej jest czemś tak potwornym, że chyba tylko zdziwieniu powojennemu przypisać należy, że żądania idące w tym kierunku na łamach pism pojawiać się mogą.

Zmuszeni jednak rozprawić się z tymi „wyznaniowymi” zarzutami, stwierdzamy, co następuje: nie jest prawdziwym twierdzenie, że w Kasie chorych lekarzami są w 80 czy 90% żydzi, gdyż na 44 lekarzy kasowych, jest 26 katolików, a 18 żydów, w biurach Kasy chorych pracuje 88 funkcjonariuszy, a w tem 74 katolików.

Nie jest prawdziwy „zarzut”, jakoby w Sanatorium w Szkle leczono w pierwszym sezonie na 100 pacjentów 80 żydów, faktycznie w pierwszym sezonie leczono w Szkle 61 pacjentów, w tem 44 katolików, a 17 żydów; w drugim sezonie leczono się 94 pacjentów, w tem 62 katolików, 32 żydów, na trzeci sezon przygotowana lista pacjentów obejmuje 77 katolików, a 17 żydów.

W biurach i ambulatorjach Kasy utrzymywana jest wzorowa czystość, co stwierdziły liczne lustracje władz sanitarnych i nadzorczych. Jeżeli takiego stanu nie da się utrzymać zawsze, to winna temu ciasnota lokalu, a nowego gmachu dotąd wybudować nie było można, zaś pamiętać trzeba, że przez biura Kasy przewija się dziennie około 2 tysiące stron.

Apteka Kasy jest zaopatrzona we wszystkie leki, dozwolone w naszym państwie, brak jest natomiast tych lekarstw zagranicznych, które tylko drogą szmuglu dostają się do kraju i są do nabycia w innych aptekach. Zarzut, jakoby za recepty niewykonane w aptece Kasy musieli członkowie płacić w innych aptekach, gdyby był słuszny, wskazywałby na to, że aptekarze popełniają oszustwa, gdyż wszystkie recepty kasowe, gdziekolwiek zrealizowane, aptekarze przedkładają Kasie i ta je honoruje.

Za Zarząd Kasy chorych miasta Lwowa
Przewodniczący:
Jan Szczyrek mp.

Polityczne „wieści znikąd” i — prawda.

Garść wiadomości z Sejmu i kuluarów.

(Telefonem od naszego koresp.)

Warszawa, 30. lipca.

Prasa narodowo-demokratyczna donosi dzisiaj, jakoby przyjazd Marszałka Sejmu Rataja, który dziś przybył do Warszawy, był w związku z jakąś rzekomo trudną sytuacją polityczną, która wytworzył się miała z powodu obiecia teki Min. spraw zagr. przez p. Min. Skrzyńskiego. Dzienniki te donoszą też, że na jutrzejszym posiedzeniu Sejmu na p. Skrzyński podobno wygłosi wielkie „exposé” o polityce, jaką zamierza prowadzić w swym resortcie, oraz o sytuacji międzynarodowej.

Jak się Wasz korespondent dowiaduje, wiadomości powyższe od a do „z” są nieprawdziwe. Nieprawdą więc jest przede wszystkim, jakoby Marszałek Rataj przybył w związku z rzekomo istniejącą trudną sytuacją polityczną, natomiast faktem jest, że jedynym powodem jego przybycia jest chęć osobistego przewodniczenia na jutrzejszym posiedzeniu Sejmu, które kończy sesję letnią i już przez to samo nabiera specjalnej wagi.

Prawda jest dalej, że nikomu, z wyjątkiem pewnych czynników w gronie Z. L. N., nie śni się nawet o wytwarzaniu jakichś trudności z okazji zamianowania hr. Skrzyńskiego, prawda jest dalej nie ulegająca najmniejszej wątpliwości, że nawet w samem Z. L. N. nieliczne są bardzo elementy, któreby poważnie pojmowały „akcje” swą przeciw p. Skrzyńskiemu, nie ulega bowiem najmniejszej kwestii, że nie ma dziś w całym Sejmie nikogo pośród poważnych stronnictw, któryby wziął odpowiedzialność za wywołanie jakiegos poważniejszego przesilenia w obecnej sytuacji politycznej i go-

spodarczej Państwa. Miła się wreszcie z prawdą wiadomość, jakoby p. Skrzyński miał zamiar wygłosić jutro jakieś wielkie „exposé” na posiedzeniu sejmowym, p. Minister spraw zagran. bowiem wcale takiego zamiaru nie miał, natomiast prawdą est, że — jeśli uzna to za stosowne Rada Ministrów, która dzisiaj ma się odbyć — p. Skrzyński wygłosi krótkie przemówienie zawierające tylko luźne uwagi o położeniu międzynarodowym. Natomiast na jutrzejszym plenum sejmowym p. Skrzyński głosu zupełnie zabierać nie będzie.

B. Minister spraw zagran. p. Zamoycki przybył dziś o 11 rano do Warszawy. Dziś odda urzędowanie w ręce p. Skrzyńskiego oraz pożegna się z urzędnikami dotąd sobie podwładnymi.

W związku z wybuchem strajku na Górnym Śląsku, P. P. S i N. P. zamierzają jutro postawić w Sejmie wniosek nagły w sprawie czasu pracy.

Jutro w czwartek „Jedność Ludowa” i „Wyzwolenie” zamierzają odbyć posiedzenie w sprawie wyboru nowego prezesa „Wyzwolenia”. Aktualne są kandydatury pp. Poniatowskiego, Woźnickiego, Walerona i Jana Dąbskiego. Ponieważ p. Jan Dąbski żywi podobno jakieś zastrzeżenia do do obiecia przez się prezesa „Wyzwolenia”, przeto jak utrzymują wtajemniczeni, największe szanse ma kandydatura n. Walerona. Wobec tego sprawa wyboru budzi w łonie „Wyzwolenia” bardzo znaczne roznamietnienia, przeto nie wykluczone są także jakieś niespodzianki.

Wieści z dzierzaw „czerwonego sąsiada”.

DYPLMATYCZNO - GOSPODARCZA AKCJA RZĄDU SOWIECKIEGO W PARYŻU. P. CZICZERIN UWAZA, ŻE ROSJA ODZYSKAŁA SWOJE MOCARSTWOWE STANOWISKO NA DALEKIM WSCHODZIE. — ROZSTRZELANIE ULASKAWIONEGO SKAZANCA Z OBAWY PRZED JEGO REWELACJAMI. — JAK SOWIETY ZWALCZAJĄ NIECHĘĆ LUDNOŚCI DO CZYTANIA PISM SOWIECKICH?

(Telegram własny „Gazety Lwowskiej”)

Pogranicze sow., 28. lipca.

Z Moskwy donoszą: Rząd sowiecki donosi o unicestwieniu przez akcję rządu francuskiego w sprawie znanego układu sowiecko-chińskiego. Jak wiadomo, protest Francji przeciwko temu układowi, przewidującemu przejęcie wchodząco-chińskiej kolei żelaznej na własność rządu rosyjskiego, polegał na tem, iż kolej tę faktycznie wybudował bank rosyjsko-azjatycki, a większość akcji jego należała do Francuzów. By udaremnić ten protest, Sowiety przeprowadziły ostatnio za pośrednictwem niektórych finansistów angielskich masowe wykupno akcji tego banku w Paryżu, tak że w chwili obecnej rząd sowiecki uzyskał dominującą rolę wśród akcjonariuszów Banku rosyjsko-azjatyckiego, a Francję tem samem pozbawił możliwości wystąpienia w roli obrońcy interesów akcjonariuszów.

Biorąc jeszcze pod uwagę osiągnięcie porozumienia z Japonją (o sfinalizowaniu układu sowjetów z rządem japońskim donieśliśmy w „Gazecie Lwowskiej” jeszcze przed kilku dniami) rządowe koła Sowietów uważają, że cała akcja zainicjowana przez różne państwa w celu unieważnienia układu z Chinami, spełzła na niczem, a Rosja ponownie uzyskała swój mocarstwowy wpływ w sprawach Dalekiego Wschodu.

W Honlu trybunał rewolucyjny skazał niedawno na rozstrzelanie (pod zarzutem łapownictwa i dopuszczenia się gwałtów względem aresztowanych komunistów) sędziego, śledczego tamtejszej czerezwyczajki Putiatina, rodzzonego brata ludowego komisarza Sokolnikowa (prawdziwe nazwisko obydwóch braci brzmi Brylant, „pracowali” onj zaś — jak zwykle w Sowdepji —

pod różnymi pseudonimami). Putiatin zwrócił się za pośrednictwem swego brata-dygnitarza z telegraficzną prośbą do „Sownarkomu” o ulaskawienie, a trybunał w oczekiwaniu odpowiedzi, odroczył wykonanie egzekucji na 24 godzin. Po upływie tego terminu, ponieważ odpowiedź nie nadeszła — Putiatina rozstrzelano. W międzyczasie jednak wyjaśniło się, że „Sownarkom” ulaskawił Putiatina, zamieniając mu straconie na 10-letnie uwięzienie w obozie koncentracyjnym, a nadto na czas telegraficzne rozporządzenie zostało w sposób tajemniczy zatrzymane do chwili, aż Putiatina stracono. — Wszczęte dochodzenia wykazały, że uczynili to „koledzy” straconego z „czerezwyczajki”, którzy obawiali się rewelacji ze strony swego kolegi-sędziego z powodu ich wspólnej działalności na gruncie tej „sympatycznej” instytucji. Obraz to zaiste charakterystyczny dla zwyczajów panujących w gronie dygnitarzy bolszewickich...

Cała prasa rosyjska — jak wiadomo — jest „państwowiona” o wydawana jest wyłącznie albo bezpośrednio przez rząd, albo też przez większe organizacje komunistyczne. Mimo zupełnego braku jakiegokolwiek pism sowieckie gazety mają znikomą tylko ilość „dobrowolnych” czytelników, a tembardziej abonentów. Wobec tego ogłoszono obecnie szereg rozporządzeń, zaprowadzających przymusową prenumeratę dla pewnych licznych kategorii „obywateli” rosyjskich. Oto w Moskwie np. zobowiązano wszystkich właścicieli kawiarni, piwiarni, jadalni itp. „instytucji oświatowych” do prenumeraty szeregu sowieckich dzienników i tygodników w jednym egzemplarzu, o ile ilość „stolików” w tej „instytucji” nie przewyższa 15, na każdą zaś ilość stolików przewyższającą wymienioną normę, liczba obowiązujących egzemplarzy każdego wydawnictwa odpowiednio się podwyższa. — W Moskwie ogłoszony wykaz obowiązujących pism obejmuje obecnie 21 wydawnictw, pośród nich również także agitacyjno-oświatowe wydawnictwa, jak „Ateusza”, „Młody Leniniec” (dla „komsomolów”), „Sport czerwony”, „Świat przygód” itd.

W Moskwie również zobowiązuje rozporządzenie o przymusowej prenumeracie pewnej ilości dzienników przez właścicieli miejskich realności (nie unarodowianych domów). — Właściciele kamienic — wedle tego rozporządzenia, zobowiązani są na swoje koszta prenumerować dzienniki do użytku swych lokatorów (sic)...

Obowiązujące ograniczenia ruchu towarowego na polskich kolejach.

Lwów, 30 lipca.

Ograniczenia ruchu towarowego na kolejach, w których do niedawna trze no było się zorientować, zeszyły w ostatnim czasie do szczupłych rozmiarów. Obecnie obowiązuja tylko następujące ograniczenia na normalnotorowych linjach:

W okręgu Dyrekcji lwowskiej. Zakaz wysyłki zboża, pszenicy, żyta, jęczmienia i owsa, oraz tłuszczów jadalnych za granicę, z wyjątkiem zboża i mąki żytniej, wysyłanych przez firmę „Unitas”. W okręgu Dyrekcji Stanisła-

wowskiej: Zakaz przeekspedycja przesyłek do Rumunii we wszystkich stacjach oraz wysyłki wszelkich przesyłek adresowanych do rumuńskiej stacji granicznej Grigore Gaica Woda (dawniej Niepołokowce).

W okręgu Dyrekcji krakowskiej nie ma obecnie ograniczeń, istnieje natomiast zakaz reekspedycji i wszelkich przesyłek w czechosłow. stacji granicznej Piotrowice.

W okręgu Dyrekcji Katowickiej: Zakaz reekspedycji dla przesyłek węgla we wszystkich stacjach.

W okręgu Dyrekcji poznańskiej może wysyłka wszelkich przesyłek całowagonowych do Niemiec odbywać się wyłącznie przez stacje graniczne: Drawski, Młyn, Leszno, Zbąszyn, Rawicz i Zduny.

W okręgu Dyrekcji gdańskiej zakaz reekspedycji wszelkich przesyłek we wszystkich stacjach oraz wysyłki drzewa do stacji Tczew loco z wyjątkiem adresowanego na bochnice.

W okręgu Dyrekcji warszawskiej: Zakaz wysyłki słomy i siana do stacji Warszawa Wschodnia oraz Warszawa-Wileńska tudzież zakaz wysyłki wszelkich przesyłek na i przez odcinek Paryż-Konin na linii Kutno-Strzałkowo.

W okręgu Dyrekcji radzkiej jest odcinek Bąkowiec (wyłącznie) Wysokie Koło zamknięty dla ogólnego ruchu.

W okręgu Dyrekcji wileńskiej: Zakaz wysyłki ładunków drzewnych do stacji Gajewo loco i tranzyt oraz reeksped. wszelkich ładunków tamże z przeznaczeniem do Pius Wschodnich, tudzież zakaz reeksped. wszelkich ładunków w stacji Turmont w kierunku do Łotwy.

Nowe taryfy wyjątkowe

w kolejowym ruchu towarowym.

Ulga dla maki zhożowej. — Zapatrzenie Warszawy chlebem. — Pomoc dla powiatu Jaworowskiego. Lwów, 30 lipca.

Z dniem 18 lipca b. r. weszły w życie nowe taryfy wyjątkowe w ruchu towarowym na polskich kolejach państwowych, a mianowicie dla przewozu wszelkiej maki zhożowej, od wszystkich i do wszystkich stacji — z ważnością tylko do 30 września b. r. — przyczem przewoźne za przesyłki całowagonowe oblicza się według klasy VI, — dalej dla przewozu chleba od wszystkich stacji do Warszawa z obliczeniem przewoźnego za przesyłki drobne dokonywane pocągami osobowymi lub mieszanymi według klasy I. — Osobną taryfą wyjątkową z ważnością do 15 sierpnia b. r. wprowadzono na przewóz nasion siewnych, zbóż i traw pastewnych od wszystkich stacji do Jaworowa, z adresem do Starostwa lub Komitetu Raturkowego. Przewoźne za przesyłki zwyczajne drobne, pół- lub całowagonowe oblicza się według taryf normalnych, zmniejszonych o 50%.

REJESTRACJA CUDZOZIEMCÓW.

Lwów, 30. lipca.

Dyrekcja policji ogłasza obwieszczenie, wedle którego cudzoziemcy przebywający na obszarze Rzeczypospolitej polskiej, a nie posiadający dowodów, stwierdzających w sposób formalny ich przynależność państwową, obowiązani są w terminie

MAŁY FELJETON

BRUNO JASIEŃSKI

MORSE

Właściwie, to jest może najdziwniejsza z naszych wszystkich maszerek, kiedy w obcisłych paltach, przesadnie poprawionych wychodzimy na wiosnę defilować korpsem i nikt nie wie, że każdy z nas, papieży sekt, to poprostu ubrany w miękki pleśń aparat systemu Morse.

We dnie pospieszny, urywany takt stukot młoteczków przychodzących depesz, z głębi koszuł, przez jąd madapolania: tak, tak, tak — tak, — tak, tak, stuk — symbol słowa, które zaraz spaść ma. W ciszy, jak w kuciole, gdzie szmer łada kółka rozwija się wazniatka, nieskończona taśma.

W noc, zanim półmrok myśl ostatnią wymała, przez ciężkie, poplatane siglarje snu odszuka mnie, dogoni pulsujący sygnał, wdrze się, zatrząsac w przedśmiertelnej drzwos: stuk, stuk, stuk stu nóg, stuk. I — A — O — 71 dzwoniący krzyk nieznanego nadawcy Tokio, Chicago, Wiedeń.

Na drutach słowa rza i trzepoca kwas bezsenności oczy nam wyżarł. Po mieście sami błądzimy nocą skazani na wieczny dyżur.

Wmieszany w rozkrzyżczony koleciowy tłum w olbrzymim czarnym mieście mały, błądź człowiek słyszy słów różnogwarych niestanny szum, szyk skrzyżczonych krzywo krzyków-kling i klango. Mały człowiek, jalaacy tramwajem, prowadzący na dancingu tango jest centralną, rozśpiewaną stacją słów, szybujących z świstem w powietrzu, jak pułk, które gdzieś odrzucają sobie kraje krajom, nacje — nacjiom.

Świat nam wozbrał, jak bombel i pekl, dni za dniami swe kroki przyspiesza, słów splatanych przeszywa nas milion, a po pietach nam depce lek, jak po nocy dzwoniący pocztylion, lek przed jedną maleńką depeszą.

Chodźmy w śmiertelnej trwodze, zaklął nas kaprys czyjś w gestach ta, myślą zatrutych. Wiemy, że jest już gdzieś w drodze, plynie szybko po jakichś niewidzialnych drutach, aby raz — przyjść!

Przyjdzie kiedyś wieczorem, znienacka, obudzi mnie tej suchy metaliczny trzask, rozpoznał ja po stukach bezdzwięcznym, jak kamieć, zeskoce nagle boso na chłodnaposadzkę, jak stuk stu nóg wystuka tak takt ten do taktu, Będzie latającym ze strachu rękami długo, napróżno szukać po ścianach kontaktu...

A rano, kiedy przyjdą i wyważą drzwi, będę leżał na ziemi spokojny i siny, wysaczy mi się z nosa krwi cieniutki wezyk, i nagle ujrza przedmiot, co mi z ust się zafesza: mó silny, napeczniały, przegrzyziony język, jak wążka, nieodcyfrowana depesza.

4-tygodniowym, tj. od dnia 30. lipca do 26. sierpnia 1924 zgłosić się do władz administracyjnych I instancji miejsca swego zamieszkania (we Lwowie w Dyrekcji policji) celem zarejestrowania się. Rejestracja ma na celu definitywne uregulowanie kwestji pobytu w Rzeczypospolitej polskiej cudzoziemców bez określonej przynależności państwowej. Podlegające rejestracji osoby winny przedłożyć wszelkie dowody osobiste, stwierdzające legalność swego pobytu w Rzeczypospolitej polskiej. Od obowiązku zgłoszenia się do rejestracji wolne są osoby narodowości polskiej, które swą działalnością, użytkowaniem języka polskiego jako mowy potocznej i wychowaniem swego potomstwa zaznaczyły w sposób oczywisty przywiązanie swe do narodowości polskiej, a także osiadła na roli ludność białoruska i ruska gmin wiejskich. Osoby podle-

gające rejestracji, w razie niedopełnienia tego obowiązku w oznaczonym terminie, zostają wydalone z granic Rzeczypospolitej polskiej.

SPORT.

STRZELANIE.

Zawody strzeleckie o mistrzostwo 5. Dywizji.

Wczorajsze zawody strzeleckie o mistrzostwo V. Dywizji piechoty dały następujące wyniki:

- 1) 19 p. p. „OL” zdobywa 400 punktów (na 1000 możliwych);
- a) st. szer. Wróblewski z 83 punktami;
- b) chor. Ganss 79 punkt.;
- c) sierż. Kisiel 68 punkt.
- 2) 40 p. p. — 389 punktów:
- a) st. szer. Ziemiński 78 punkt.;
- b) chor. Michałow 71 punkt.;
- c) sierż. Kisiel 68 punkt.
- 3) 26 p. p. — 339 punktów.

W pulku tym wyróżnił się najlepszy strzelec wojskowych zawodów pułk. Boczkowski, uzyskując 84 punktów.

Dziś po zawodach Smerning-Haamonea odbędzie się w lokalach „Kuriera Lwowskiego” zebranie sprawozdawców sportowych. (Aleks.)

DRUGI DZIEŃ ZAWODÓW STRZELECKICH.

Dzisiejsze zawody strzeleckie o mistrzostwo 5. Dyw. piech. dały znowu zwycięstwo 19 pp., a tem samem tytuł mistrza dywizji — jedy, nie 40 pp., który wczoraj miał drugie miejsce, musiał dzięki perłowej odświeżce 26 pp. — 6. Dyw. Tabor., który zresztą do dzisiejszych zawodów stanął nadobowiązkowo, dając tem samem godny czyn do naśladowania innym oddziałom — mimo chęci nie mógł poważnie konkurować z pułkami piech., choćby przez to, że nie miała takich warunków do strzelania. Jednakże na przyszły raz będą już poważni konkurenci, mając za sobą doświadczenie. Bojowe zawody dzisiejsze dały dobre świadectwo zwycięskiemu pułk., jak i innym — biorąc pod uwagę że strzelanie odbywało się do zbliżającego nieprzyjaciela pod ekopy w postaci figur i karab. maszynowych, które ukazywali się od 20 do 5 sek. Każdy pułk dał po 6 ludzi, z których każdy miał do dyspozycji 10 strzałów.

Wyniki są następujące:

- 1) 19 p. p. 455 punktów — na 500 strz. bije 12 figur i 11 karab. masz.
- 2) 26 p. p. 370 punkt. — bije 12 figur i 7 karab. masz.
- 3) 40 p. p. 290 punkt.

W ogólnej klasyfikacji 1) miejsce ma 19 p. p. z 855 p. — 2) 26 p. p. z 709 p. — 3) 40 p. p. 679 p.

Organizacja była wzorowa jak i zawody były umiejętnie kierowane przez p. kpt. Mackiewicza.

(Aleks.)

Próby pływackie kwalifikacyjne dla pań i panów. W celu zorientowania się w ilości pływaków w okręgu lwowskim, odbędzie się 3. i 10. sierpnia br. próby pływackie kwalifikacyjne dla pań i panów bez względu na przynależność klubową. Próba obejmie przepłynięcie w dowolnym czasie dowolnym stylem przestrzeni 100 m., poczem dopiero osobnik dany może być zgłoszonym do P. Z. P. w Warszawie i jako taki brać udział w zawodach. Wymienione próby odbędzie się o godz. 11-tej rano równocześnie na stawie „Świtezii” i „Kamińskiego” (Żelazna Woda). Zgłoszenia na miejscu od g. 10.45. Po próbach pływania odbędzie się próbny trening w „Water-polo”.

Z polecenia Kom. Sport. P. Z. P. w Warszawie zawody pływackie o mistrzostwo Lwowa odbędzie się w dniach 15. i 17. sierpnia. Program zawodów, jak również inne szczegóły zostaną ogłoszone w najbliższym czasie.

REDAKCJA „GAZETY LWOWSKIEJ” OCENIĆ BĘDZIE NA SWYCH SZPALTACH NOWE WYDAWNICTWA JEDYŃIE TYLKO WÓWCZAS, GDY ONE NADSYLANE BĘDĄ WPROST POD ADRESEM REDAKCJI, NIE ZAŚ JEJ POSZCZEGÓLNYCH CZŁONKÓW.

Kronika.

Sroda 30 lipca. Rz. kat.: Kunegundy. — Gr. kat.: Maryny. — Słow.: Zdoysława

Dyrektor Lwowskiej Izby Skarbowej Podsekretarz Stanu Dr. Ignacy Wenfeld wyjechał dnia 29 lipca 1924 w sprawach urzędowych do Warszawy.

Delegacja polska wyjechała wczoraj do Paryża dla rozpoczęcia rokowań w sprawie rewizji układu handlowego polsko-francuskiego.

2 milj. zł. dla Banku Rolnego. Min. skarbu udzieliło pożyczki 2 milj. zł. Bankowi Rolnemu. Pożyczka wypłacona będzie w monetach 50-cio grosz. celem zaopatrzenia wsi w bilon.

Wycieczka profesorów węgierskich i studentów uniwersytetu szegedyńskiego przybyła w powrotnej drodze do Paryża. Wśród uczestników wycieczki znajduje się były minister Karol hr. Teleky. Gości powitali na dworcu przedstawiciele miasta i uniwersytetu. W ciągu dnia goście zwiedzali zabytki miasta a popołudniu udali się do Tyńca celem zwiedzenia tamtejszych formacji geologicznych.

Nowo założone Tow. lotnicze organizuje lot na wystawę polsko-turecką, na samolotach sportowych o małej sprawności silników. Byłby to nietylko w swym rodzaju rekord polski lecz i światowy.

Złot sokół dzielnicowy śląskiej w Katowicach. Zarząd dzielnicowy małopolskiej podaje do wiadomości, że wyjazd ze Lwowa do Katowic nastąpi w piątek 1 sierpnia br. zwykłym pociągami osobowym z dworca głównego o godz. 23 m. 40. Pociągami tym pojadą też w danym razie druhowie przybyli w tej porze od Śniatyna, Podwołoczysk, Brodów, Radziechowa, Sokala, Rawy. Inne gniazda względnie okręgi przyłączyć się mają do tej wycieczki w Przemyślu, Jarosławiu, Przeworsku względnie w Rzeszowie.

Złot sokół dzielnicowy poznańskiej. Dzielnica poznańska urzęduje w dniach 15, 16 i 17 sierpnia br. złot sokółowy w Inowrocławiu, gdzie przed 40 laty powstał pierwsze gniazdo sokole. Na złot ten zostały wszystkie dzielnice zaproszone. Zarząd dzielnicowy małopolskiej zachęca gniazda swe do wzięcia udziału w tym zlocie i wzywa je do bezwzględnego zawiadomienia o przypuszczalnej liczbie uczestników celem ewentualnego wczesnego zorganizowania wycieczki i wydania odpowiednich zarządzeń, zależnych od ilości zgłoszonych. Brak zgłoszeń do piątego sierpnia uważać będzie Zarząd dzielnicowy za brak chęci lub niemożności poszczególnych gniazd do wzięcia udziału w wycieczce względnie w tym zlocie.

W rocznicę stracenia Wiśniowskiego i Kapuścińskiego. Towarzystwo Polskiej Młodzieży im. Tadeusza Kościuszki uprasza wszystkie władze wojskowe, cywilne, stowarzyszenia, korporacje, oraz obywateli miasta Lwowa, by w dniu 31. lipca br. wzięli gremialny udział w uroczystości poświęconej 77-nej rocznicy stracenia dwóch męczenników Teofila Wiśniowskiego i Józefa Kapuścińskiego, gdy przemoc bohaterom tym za ich miłość dla Ojczyzny, za ich poświęcenie, postawiła na wzgórzu śmierci odłó hańby... szubienicę.

Zbiórka na odnowienie pomnika T. Wiśniowskiego i J. Kapuścińskiego. W dniu 31. lipca br. odbędzie się uliczna zbiórka celem odnowienia pomnika. Chętnie prosimy o udział. Puszki i legitymacje otrzymać można w lokalu Towarzystwa im. T. Kościuszki, ul. Gródecka 1. 2. 1. p. (od koszar artyleryjskich) w dniu 30. bm. od godz. 7 wieczorem w sekretariacie.

Katastrofa automobilowa. Wczoraj zdarzyła się w Warszawie katastrofa automobilowa. Oto wskutek nieuwagi szofera samochód osobowy wpadł na ciężarówkę, a kierowca tego ostatniego stracił panowanie nad maszyną, zjechał na chodnik i przygniół do ścian 7-mio letnią dziewczynkę, która poniosła śmierć na miejscu. Jeden z przechodniów rzucił przez nieuwagę zapalniczkę na rozlaną benzynę wskutek czego samochód ciężarowy stanął w płomieniach. Straż pożarna ogień ugasiła.

Z ostatniej chwili.

Na Śląsku stało 63 kopalń. -- Stokilkadziesiąt tysięcy robotników zaprzestało pracy.

(Telefoniem od naszego korespondenta.)

Katowice, 30. lipca, godz. 1 i pół po poł.

Strajk generalny zgodnie z ultimatum postawionem przez zastępców Związków zawod. reprezentantom Rządu i przemysłowców, wybuchł dziś rano punktualnie o godz. 6-tej. Objął nietylko hutników i metalowców, ale wbrew spodziewaniam przetrucił się odrazu także na górników. Ponadto stanęły także niektóre inne zakłady przemysłowe. Łącznie strajkuje w tej chwili 63 kopalń, a ilość strajkujących sięga cyfry stu kilkudziesięciu tysięcy ludzi; jak podają niektóre źródła wynosi ona 160 tys. ludzi. Ołbrzymia elektrownia i azotownia w Chorzowie nie zostały objęte strajkiem i zakłady te są w tej chwili w pełni pracy.

Na dziś na godz. 14 popoł. zwołano wiec wszystkich robotników załogowych. Uchwały powzięte na tem zebraniu będą dla dalszego rozwoju sytuacji mieć znaczenie decydujące. Postawa robotników jest spokojna, choć masy robotnicze są bardzo rozgoryczone. Do tej

chwili żadnych wykroczeń nie było mimo wyteżonej agitacji komunistycznych agitatorów. Władze policyjne zdołały stwierdzić masowy napływ elementów komunistycznych z Kongresówki, które z przemysłem górnośląskim nie mają nic wspólnego.

Kilka mniejszych zakładów przemysłowych pracuje. Na kopalniach i w fabrykach t. zw. „roboty konieczne”, t. j. roboty takie, bez których wykonania sam byt kopalni byłby zagrożony, jak np. pompowanie wody itp. — są wszędzie wykonywane, z wyjątkiem kopalni „Rychter” w Siemianowicach, gdzie niwet i te roboty stanęły. Kopalnia ta została też obsadzona przez policję. W kopalni tej ściągano nawet t. zw. posterunki obserwacyjne.

Pracownicy umysłowi zakładów objętych strajkiem porzucili pracę tylko częściowo. Władze rządowe i policja pracują z jak największą usilnością nad utrzymaniem spokoju, który też dotąd nigdzie nie został zakłócony.

Na giełdzie tendencja silna.

(Telefoniem od naszego korespondenta ekonomicznego.)

Warszawa, 27. lipca.

Na giełdzie akcyjne znaczenie ożywienia. Starachocice osiągnęły kurs 3.90; Ostrowieckie 9.25. W tym samym stosunku poszły i inne akcje w górę. Ku końcowi lekkie osłabienie. Na ogół tendencja silna.

Na giełdzie dewizowej zauważono silną zwyżkę. Zurych osiągnął

kurs 96.10; Londyn 22.87; i Amsterdam 198.60. Zauważono również lekką zwyżkę Medjolany i Brukseli. Paryż w dalszym ciągu słaby. Tendencja dla dewiz zachodnich w związku ze spadkiem dolara na giełdach światowych zniżkowa dla dolara. Obroty w dolarach gotówkowych przy kursach słabszych.

Organizacja Narodowa Dz. IV. urzędująca w niedzielę dnia 3 sierpnia br. w ogrodzie Zakładu dla głuchoniemych przy ul. Lyczakowskiej 1. 35 Podwieczerek z festywnem. Dochód na Zakład dla głuchoniemych i Ochrońkę O. N. IV. W programie liczne niespodzianki. Początek o godz. 3.

Nowe stanowiska dorożkarskie. Dyrekcja Policji utworzyła 4 nowe stanowiska dorożkarskie z dniem 1 sierpnia 1924. a to: 1) obok kościoła św. Magdaleny, 2) w ulicy św. Anny, 3) w ulicy Kochanowskiego, 4) w ulicy Zyblikiewicza. Przy tej sposobności Dyrekcja Policji zwraca się do PT. Publiczności, by o wszystkich nadużyciach ze strony dorożkarzy donosiła bądź ustnie, bądź pisemnie Dyrekcji Policji.

Abonament na sierpień jest już do nabycia w administracji teatrów. Poieważ natyty abonament ważny będzie już na gościnne występy i będzie sprzydany tylko przez szereg określonych dni, przeto pośpiech w nabyciu takowych jest bardzo wskazany.

(H) Niedoszły wiec komunistów. Z okazji „Tygodnia przeciw wojennemu” zamierzali komuniści ukraińscy urządzić we Lwowie wiec demonstracyjny. Gdy policja wiec ten zakazała, postanowili odbyć go komuniści pod pretekstem wiecu poselskiego, zwołanego na wczoraj do Domu Narodnego. Zarząd Domu Narodnego, dowiedziawszy się jednak jak właściwie wiec ten ma cel i charakter, zwrócił Komitetowi zadatek i odmówił sali. Grupę ludzi, która, zebrawszy się wczoraj wieczorem przed gmachem Domu Narodnego, chciała dostać się do sali, rozprószyła policja. Wobec tego cała impreza komunistów skończyła się na ulczem.

mu pomnik grożące zawaleniem się z względu na bezpieczeństwo publicznego zostaną przez Zarząd cmentarza rozebrane.

(t) Wzrost bezrobocia w Rosji so. wieckiej. W październiku r. 1922 liczba bezrobotnych w 70 miastach gubernialnych dochodziła do 308.000 ludzi. W lutym 1924 według urzędowych danych liczba bezrobotnych dosięgła 812.600. Dotyczy to tylko 70 miast rosyjskich, a jest ich 5000. Według międzynarodowego biura pracy w Genewie zapisanych było 1 stycznia 1924 w biurach pośrednictwa 1.230.000 ludzi.

(t) Plantacje miejskie w Warszawie dotknięte zostały plagą liszek, które ogalając literalnie drzewa z liści. Jedynie kasztany są wolne od żarlicznych liszek, dzięki zawartości w liściach goryczy. Zarząd plantacji wysłał zastępy robotników z tyczkami, którymi otrząsają drzewa z gąsienic.

Magistrat król. stol. miasta Lwowa podaje do powszechnej wiadomości, że z dniem 1 sierpnia 1924 oddane zostaną do użytku publicznego łazienki ludowe przy ul. Balonowej. Tusze otwarte w poniedziałki, wtorki, czwartki i soboty wyłącznie dla mężczyzn, w środy piątki wyłącznie dla kobiet. Wanny przez wszystkie dni tygodnia dla osób obojga płci. Ceny kąpieli wynoszą: a) tusz wspólny 50 gr., b) tusz w kabinach 70 gr., c) kąpiel w wannie 1 zł. W niedziele i święta rz.-kat. kąpiele nieczynne.

(jp) Znowu sfrzały na ulicach Lwowa. Podpity towarzystwa wracające nocą z zabawy wszczynają nieraz burdy alarmujące mieszkańców. Wczoraj o godz. 12.30 sierżant korpusu kadetów Antoni Wenkler przechodząc ul. Głęboką w stanie podochoconym, popadł w sprzeczkę z towarzystwem złożonym z 3 panów. Po pewnej chwili Wenkler widząc, że nie poradzi w otwartej walce trzem przeciwnikom, zaczął uciekać, lecz po drodze dla odstraszenia ścigających oddał strzał w brauninga, za co przytrzymał go posterunkowy. Po spisaniu protokołu na inspekcji odstąpiono sprawę komendzie miasta.

(t) Śmiertelny wypadek przejechania. Wóznica Jan Sirko, zam. przy drodze Waleckiej 40, jechał z wozem nalaadowanym węglem z placu św. Jura w dół ulicą Mickiewicza. Przez nieuwagę nie zahamował wozu i konie pędzone toczącym się wozem nie mogły zatrzymać biegu wozu. Sirko, który biegł obok wozu, chcąc zatrzymać go, skreślił w podwórzu stów. „Skala”. W tej chwili dostał się pod koła wozu, który przejechał mu klatkę piersiową. Odwieziony przez Pogotwie ratunkowe do szpitala, zmarł w parę godzin, nie odzyskawszy przytomności.

(t) Radykalny sposób na lokatorów zastosował stolarz Wiktor Rygiel, właściciel realności przy ul. Lyczakowskiej 65. W nieobecności lokatorów p. Sz. włamał się do jej mieszkania i z pomocą 2 czeladników opróżnił z mebli 2 pokojowe mieszkanie, przeniósłszy je do wolnej w domu ubikacji, systematycznie zdejmował całe mieszkanie, wybijając okna, drzwi, wybijając futryny drzwi i zdejmując podłogę. Przez cały czas tej operacji brama była zamknięta na klucz. P. Sz. po powrocie do domu zawiadomił policję, która aresztowała bolszewizującego gospodarza pod zarzutem gwałtu. P. Sz. wraz z ojcem i siostrą zamieszkała na rachunek Rygla w hotelu.

(t) Dwaj szeregowcy 6 p. a. c. pobili się na ul. Ruskiej, przyczem jeden z nich został skaleczony tepe mierzędziem w plecy. Obu aresztowała patrol wojskowa.

(H) Kamienice się wają. Wczoraj wieczorem zawaliła się nagle ściana w realności przy ul. Żółkiewskiej 1. 25. Lokatorów domu tego delegalizowano, a urząd budowlany wydał natychmiast odpowiednie zarządzenia.

TERMINA PŁATNOŚCI PODATKÓW GMINNYCH.

Magistrat przypomina interesowanym, że podatki lokatorski, wodociągowy i opłata za wywóz śmiecia płatne są obecnie co dwa miesiące, a to: 1. sierpnia, 1. października i 1. grudnia br. najdalej w pierwszych 15 dniach odnośnego miesiąca.

EKONOMISTA

Giełda zbożowa.

Lwów, 30 lipca.

Na giełdzie transakcja w życie i otrębach. Ogólny obrót 160 ton. Popyt znaczny, podaż zanikoma. Tendencja zwyżkowa. Usposobienie ożywione.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

Warszawa. (PAT.) Notowania końcowe dnia 30 b. m. Gotówka: Dolary am. 5:18 1/2, 5:21, 5:16; korony czeskie 00:00, funty ang. 00:00, Czeki: Belgja 23 65, 23 76, 23 54, Holandia 198 60, 199 60, 197 60, Londyn 22 87 1/2, 22 85, 22 96, 22 74, Nowy Jork jak got. Paryż 26 30, 26 29, 26 15, 26 28, 26 02, Praga 15 37, 15 13, 15 08, Szwajcaria 96 10, 96 58, 95 62, Wiedeń 7 32 1/2, 7 35, 7 28, Włochy 22 52, 22 61, 22 39, 8 proc. pożyczka 6 60, 6 50, bony złote 0 76, 0 79, Miljonówka 0 70, 0 72, poz. dolarowa 2 70.

GIEŁDA ZURYCHSKA.

Zurych. (PAT.) Notowan a z dn. 30 b. m. Holandia 207 40; Nowy Jork 5 41 3/4; Londyn 23 86; Paryż 27 50; Medjol. 23 50; Praga 16 05, Budapeszt 0 0064; Bukaresz 2 35; Belgrad 6 45; Sofja 3 92; Wiedeń 0 0076 3/4.

OBROTY PRYWATNE.

Lwów, 30 lipca.

Dzisiaj tendencja niezmieniona. Obrót ożywiony.
Dol. amer. 5:20 1/2 do 5:21; dolary kanad. 4:95 do 4:96; korony czeskie 0:15 1/2 do 0:15 3/4; leje 0:02 1/4 do 0:02 1/2; franki franc. 0:27 do 0:27 1/2; franki szwajc. 0:92 do 0:93; funty szterl. 22 30 do 22 50 Ruble a 500 i a 100 za 100 tys. 000 zł. do 000 zł. Niemieckie tys. stare za 100 tys. 0000 do 00 zł.
Złoto: 20 kor. 21:80 do 21:90; 20 frank. 20:70 do 20 80; 20 mark. 23 90 do 24 00; 10 rubli 26 00—26 10 gr.
Srebro: kor. austr. 0:41 do 0:41 1/2; 5 kor. austr. 2:05 do 2 08; floreny 1 03 do 1 04; ruble 1 70 do 1 72; kopiejki za rubel 0 66—0 68.

Odkrycie „kamienia filozoficznego“?

PRZEMIANA PIERWIĄSTKÓW ODBYWA SIĘ BEZ NASZEGO UDZIAŁU. — PIERWIĄSTEK JEST MATERJA NIEROZŁOŻONA, ALE I NIE NIEROZKŁADALNA. — PEWNE WĄTPLIWOŚCI CO DO ODKRYCIA BERLIŃSKIEGO. — WIECZNE POSZUKIWANIA UMYŚLU LUDZKIEGO ZA POCZĄTKIEM WSZECHRZECZY.

Lwów, 30 lipca.

(C.) Telegramy ostatnich dni przyniosły sensacyjną wiadomość, iż w jednym z chemicznych laboratoriów w Berlinie otrzymano z rtęci — złoto. Brak szczegółów tej niesłychanej wiadomości dla nauki mającej wiadomości, zmusza nas do zachowania pewnej rezerwy w stosunku do niej. Nie należy przez to rozumieć, iż cała wiadomość jest zgola nieprawdopodobną. Od dłuższego już czasu stoimy w obliczu wielkich przewrotów w zasadniczych zapatrywaniach wiedzy chemicznej. Do niedawna uważaliśmy za niewzruszone prawo natury, że materialny alfabet kosmosu, pierwiastki chemiczne, nie są rozkładalne i z uśmiechem politowania odnosiliśmy się do wieki trwających nadaremnych usiłowań alchemików. Tymczasem transmutacja pierwiastków jest już dziś udowodnioną rzeczą. Ze zdefiniowanego chemicznego pierwiastka uranu powstaje również bezsporny chemiczny pierwiastek radium. Z uranu, radium, toru tworzy się helium. Transmutacja ta odbywa się w nadzwyczaj małych ilościach, np. w ciągu roku z jednego miliona kilogramów uranu powstaje dwa miligramy helu (jeden miligram jest tysięczną częścią grama!), jednakowoż współczesne fizyczno-chemiczne metody miarowe określają te ilości bardzo dokładnie. Ale przemiana ta odbywa się bez naszego współdziałania, sama przez się. Nie posiadamy żadnego środka pobudzającego lub powstrzymującego tę przemianę. „Kamień mądrości”, umożliwiający nam wpływ na tę przemianę, jest dotąd nie wynaleziony.

Skoro więc chemiczne pierwiastki mogą się przemieniać, a więc

nie są indywidualnie stałe, zatem nie możemy dziś mówić o nich jako o ostatecznych czynnikach składowych Kosmosu. Pojęcie pierwiastka w chemicznym znaczeniu opiera się na tem, że jest on materia nierozłożona, ale nie nierozkładalna. Z postępowaniem analitycznych metod ilość pierwiastków zwiększa się. Mało prawdopodobnym jest jednak, iżby jakiś pierwiastek chemiczny został rozłożony na pierwiastki już istniejące, drugimi słowami, iżby w pierwiastku mającym szczegółowo i ściśle określone własności mógł się znajdować inny pierwiastek, mający inne własności chemiczne. Wprawdzie telegramy mówią przeźornie i przewidująco, że otrzymano przy rozkładzie rtęci minimalne ilości złota i nie podają zupełnie, jakie części składowe otrzymano z rozłożonej rtęci oprócz złota. Jak dotychczas przy przemianie czy też rozkładzie jakiegoś pierwiastka otrzymywano zawsze jako część składową nowe pierwiastki, nieznanne i zawsze z ciężarem atomowym mniejszym.

Dążenie umysłu ludzkiego do zdobycia i poznania pra-pierwiastka, z którego powstały przez kondensację inne pierwiastki, materia tworząca chaos, jest nieustające. Na razie nie wiemy nie pewnego, czy tym pra-pierwiastkiem jest wodór czy może eter wszechświata. I może nigdy wiedzieć nie będziemy. W każdym razie wiemy na pewno, że nasze dzisiejsze pierwiastki są ściśle określoną wypadkową jednej jedynej pra-materji, że te 80 indywidualów atomowych stoja w ściśle określonym stosunku do pra-materji, do chaosu. Umysł ludzki nie spocznie w rozwiązywaniu zagadki bytu, w dążeniu do odnalezienia odpowiedzi na męczące

pytanie: „skąd, z czego wszystko powstało?“ Nie zachwycie nigdy umysłem człowieka owo „Ignorabimus“, które wszak chce i powinno określać najdalej granice ludzkiego poznania, ale nie kłaść szronek próbom przeniknięcia tajemnicy.

Z teatrów lwowskich.

Repertuar Teatru Wielkiego:

Dwa ostatnie przedstawienia operetki. Środa 30 i czwartek 31 lipca o godz. 7.30 „Księżniczka Czardasza“, operetka w 3 aktach E. Kalmana (dwa ostatnie pożegn. przedstawienia Emy Gistedt).

Gościnne występy Ireny Sołskiej.

Piątek 1 i sobota 2 sierpnia o godz. 7.30 „Wachlarz Lady Windermere“, komedia w 4 aktach Oskara Wilde'a.

Repertuar Teatru Małego:

Środa, 30, czwartek 31. lipca, piątek 1 i sobota 2 sierpnia o godz. 7.30 „Edukacja Bronki“, kom. w 3 akt. Stef. Krzywoszewskiego (ostatnie występy Mariana Jednowskiego).

Teatr Wielki kończy sezon operetkowy wystawieniem dziś, w środę i jutro we czwartek dawno niegranej na naszej scenie operetki „Księżniczka Czardasza“, wznowienie której nastąpi specjalnie dla naszego wybitnego gościa, znakomitej primadonny Emy Gistedt.

Teatr Mały daje ostatnie przedstawienia z udziałem cenionego gościa Mariana Jednowskiego w doskonałej wykonanej sztuce Stefana Krzywoszewskiego „Edukacja Bronki“.

Gościnne występy Ireny Sołskiej. W piątek bieżącego tygodnia rozpoczyna szereg gościnnych występów Irena Sołska w swoich kreacjach najsamprzerwy w sztuce Wilde'a „Wachlarz Lady Windermere“, oraz Nicodemiego „Nauczycielka“.

1/8 b.r. otwieramy na większy skład
KAWY, HERBATY,
KAKAO, CZEKOLADY
ORAZ
PALARNIE KAWY
— LWÓW, PLAC KAPITULNY 1, 3
Towary nasze polecamy tylko w dobrej jakości po cenach b. prz. stepn.
INDRA
SPÓDZIELNIA Z OGR. ODP.
LWÓW, PLAC KAPITULNY 3

Urzędowa Ceduła Giełdy Lwowskiej

Nr. 154.

Środa, 30. lipca 1924.

Notowania w złotych.

Na czas ferji letnich (lipiec i sierpień) giełda pieniężna we środę nieczynna.

B. Kursa Zbożowe.

Ceny rozumieją się w złotych za 100 kg. bez podatku spożywczego, miejsce stacj. załadunku.	Ceny		Uwagi	Ceny rozumieją się w złotych za 100 kg. bez podatku spożywczego, miejsce stacj. załadunku.	Ceny		Uwagi
	od	do			od	do	
PSZENICA krajowa 73/74 ex 1923	20	21	*)	Mąka pszenna 40% 60% typy młyniow-skie loco Lwów	—	—	—
ZYTO małopolskie 68/69 ex 1923	12	12 50	*)	Mąka pszenna kuchenna 100% brutto za netto	—	—	—
ZYTO małopolskie nowego zbioru	11	11 50	*)	Mąka żytnia 60% łączn. z workami	—	—	—
JECZMIEN: małopolski brow.	9 25	9 75	*)	GRYSIK kukurudzany	—	—	—
JECZMIEN małopolski pastewny	11 50	12 50	*)	MAKA kukurudzana	—	—	—
OWIES małopolski 44/45 ex 1923	—	—	—	OTREB pszenny netto bez worka	—	—	—
KUKURUDZA	—	—	—	OTREB żytni netto bez worka	—	—	5 60 loco Lwów
ZIEMNIAKI indyjski	—	—	—	KASZA HRECZANNA	—	—	—
FASOLA biała	—	—	—	KASZA JAGLANNA	—	—	—
FASOLA kolorowa	—	—	—	KASZA JECZMIENNA	—	—	—
FASOLA krasna	—	—	—	PECAK	—	—	—
GROCH polny	—	—	—	MAKUCHY lniane i konopne	—	—	—
GROCH 3/4 Victoria	—	—	—	MAKUCHY rzepakowe	—	—	—
BOBIK	—	—	—	KONICZYNA czerwona krajowa natur.	—	—	—
MIESZANKA pastewna z słoneczn.	—	—	—	KAPUSTA KWASZONA	—	—	—
WYKA	—	—	—	WORKI jutowe wyr. Stradom. Warta.	—	—	—
SIANO siodkie krajowe drasobne	—	—	—	Czestochowianka 75 kg. za sztukę	—	—	*) Ceny szacunkowe bez trans.
SŁOMA prasowana	—	—	—	WORKI używane, dobre, za sztukę	—	—	*) Ceny szacunkowe bez trans.
HRECZKA	—	—	—				
LEN	—	—	—				
LUBIN	—	—	—				

Sekretariat Giełdy.

Generalny Sekretarz Dr. PANETH.

Zbiór ustaw i rozporządzeń

Podręcznik dla Akcyjnych Spółek, bankowych, przemysłowych i handlowych, spółdzielni, tudzież przedsiębiorstw i biur wszelkiego rodzaju. — Zestawiony przez Wacława Kwiatkowskiego.

Zawiera: Ustawy i rozporządzenia w sprawie organizacji spółek akcyjnych, ustawy o podatku dochodowym, przemysłowym, majątkowym, od kapitałów i rent, giełdowym i od skrzynek depozytowych wraz ze wszystkimi rozporządzeniami, ustawy i rozporządzenia w przedmiocie regulowania obrotu dewizami i walutami zagranicznymi i szlachetnymi kruszcami, ustawy o opłatach stemplowych od wksli, od rachunków i poświadczeń odbioru, ustawy waloryzacyjne, o spółdzielniach, wyciąg z taryfy opłat stemplowych i terminarz wpl. t. podatkowych i stemplowych tudzież przedkładania zeznań i wykazów władzom skarbowym.

Do nabycia w księgarniach. — Cena egzemplarza 7 zł. 70 gr. (z przesyłką poleconą 8 zł. 20 gr.)
Skład główny: Spółka Akcyjna Wydawnicza (Dział nakładowy), Lwów, Zimorowicza 5.

OGŁOSZENIA.

ROZMAITE OBWIESZCZENIA

U 7/23 i 3991/23. Wyrok. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd powiatowy w Brzeżanach wydał w dniu 17 listopada 1923 r. po przeprowadzonej rozprawie głównej w sprawie karnej przeciw Janowi Szymańskiemu nasterujący wyrok: Oskarżony Jan Szymański lat 34, rel. rz. kat. kupiec, syn. Jana i Julii, żonaty, piśmienny, niekarany winien jest, że dnia 20 grudnia 1922 r. i 19 września 1923 r. w Brzeżanach jako handlarz nierozważny celem zarobkowego pozbycia przedmiotów powszedniego użytku wykubił po drodze od ludzi zdających na targ, czem dopuścił się dwukrotnie przekroczenia z art. 1. ust. o zwalczaniu lichwy w województwie z dnia 2 lipca 1920 r. Nr. 67. poz. 449. Dz. u. Rz. PP. i za to zasądza się go po myśli powyższego artykułu na karę aresztu przez 10 dni oraz na grzywnę w kwocie półmilioną marek, a w myśl § art. 32 powyższej cytowanej ustawy na ponoszenie kosztów zarządzić się mającego ogłoszenia krótkiej treści wyroku tudzież w myśl § 389 pk. na ponoszenie kosztów postępowania karnego. Wyrok powyższy został zatwierdzony wyrokiem Sadu okręgow. O. VIII. w Brzeżanach. 4525

Sąd powiatowy. Oddz. IV.

Brzeżany, dnia 17 listopada 1923.

KURATELE.

124/3. Zofia Boryczko lat 60. rz. kat. stanu wolnego, przy siostrze Marii Klesyk w Bogumilowicach, obecnie w zakładzie leczniczym dla umysłowo chorych w Koberzynie, uznana została za niewłasnowolną z powodu choroby umysłowej. Kuratorem dla niej zamianowaną została wyżej wymieniona siostra. 4509

Sąd powiatowy.

Wojnicz, dnia 1 czerwca 1924

UZNANIA ZA ZMARŁEGO.

T. IV. 148/23/7. Antoni Wiatr, urodzony w Stróżach Niżnich 1892, żołnierz austriacki zaginał na froncie mołdawskim 1914. Wdrażając postępowanie celem uznania go za zmarłego wzywa się o udzielenie o nim wiadomości tułtejszemu Sądowi. Po 6 miesiącach na powonną prośbę wyda się orzeczenie. 4500

Sąd okręgowy. Oddział IV.

Nowy Sącz, 10 maja 1924.

T. 45/24. Władysław Pastelnik z Dylagowej, żołnierz 10 pp. ciężko ranny, na froncie włoskim zaginał. Podpisany Sąd wzywa każdego koby o życiu jego miał jakakolwiek wiadomość, aby dał o tem znać Sądowi w przeciągu 6 miesięcy. Jeżeli w tym czasie Sąd nie otrzyma żadnej wiadomości o życiu jego, uzna go na ponowny wniosek za zmarłego. 4501

Sąd okręgowy. Oddział IV.

Sanok, dnia 8 lipca 1924.

T. 47/20. Michał Kurczak albo Kurczaków z Średniej Wsi, żołnierz 45 pp. zaginał w 1914 koło Lublina. Wzywa się każdego o podanie o nim wiadomości Sądowi lub kuratorowi adwokatowi

Ślącze w Sanoku do sześciu miesięcy. Po upływie czasokresu na ponowny wniosek uznany zostanie za zmarłego, a jego małżeństwo z Katarzyną Iwanicką za rozwiązane. 4502

Sąd okręgowy.

Sanok, 27 maja 1920.

T. 337/22. Paweł Paluch z Rymanowa, żołnierz 45 pp. zaginał 1914 na froncie rosyjskim. Wzywa się o podanie o nim wiadomości Sądowi do sześciu miesięcy. Po upływie czasokresu na ponowny wniosek uznany zostanie za zmarłego. 4503

Sąd okręgowy.

Sanok, 17 marca 1923.

Lez. T. 497/23/4. Grzegorz Kosik, urodzony w Kulikowie, jako żołnierz austr. zaginał w 1917 r. w niewoli rosyjskiej. Celem uznania go za zmarłego wzywa się by do pół roku od ogłoszenia udzielono wiadomości Sądowi albo adw. dr. Olszewskiemu we Lwowie. Sąd okręgowy cywilny. Oddział VII. Lwów, dnia 4 grudnia 1923. 4522

T. 111/24/4. Michał Nenczuk, urodzony w Nowem Siele 1851, jako woźnica austr. taborów zaginał na wojnie od 1914. Celem uznania go za zmarłego wzywa się by do pół roku od ogłoszenia udzielono wiadomości o nim Sądowi. 4520

Sąd okręgowy cywilny. Oddział VII.

Lwów, dnia 27 maja 1924.

FIRMY.

Firm. 575. Stow. VII. 174. Zmiany dotyczące firmy spółdzielczej już wpisanej. Do rejestru wpisano dnia 20 maja 1924; Siedziba firmy: Lwów. Brzanie nie firmy: Spółdzielnia studentów Politechniki zarejestr. Stow. społ. gosp. z ogr. odpow. Zmiany: Uchwałą Walne-

go zgromadzenia z dnia 14 stycznia 1924. zmieniono §§ 11 i 35 statutu w brzmieniu jak w protokole złożonym w aktach. Udział członka wynoszący od 3 zł. płatne w 3 ratach miesięcznych. Członkiem zarządu w miejsce Mieczysława Rybarskiego wybrany Tomasz Gajewski. 4518

Sąd okręgowy jako handl. Oddział IV. Lwów, dnia 8 maja 1924.

Firm. 762/4. Rel. C. 129. Wykreślenie firmy. Po prawomocności uchwały (s. z dnia 21 marca 1924 i rat. 53) orzekającej nieważność wpisu do rejestru handlowego firmy „Polski handel żelaza — spółka z ograniczonymi odpowiedzialnościami w Białej” — (Rel. C. 150) i po myśli § 44 ustawy z dnia 6 marca 1906 No. 58 Dz. u. n. wykreśla się taż firmę z rejestru. 4519

Sąd okręgowy jako handl. Oddział II. Wadowice, dnia 7 maja 1924.

Firm. 568. Stow. VII. 258. Zmiany dotyczące spółdzielni. Do rejestru wpisano dnia 20 maja 1924; Siedziba firmy: Lwów. Brzanie firmy: Spółdzielnia Bankowa „Przemyśl” we Lwowie. Zmiany: Zastępcą członka Zarządu wybrano Izabela Weinsteina, kupca we Lwowie. 4519

Sąd okręgowy cyw. jako handl. O. IV. Lwów, dnia 16 maja 1924.

Firm. 912/4 Rel. A. 158. Zmiany dotyczące firmy już wpisanej. W rejestrze handlowym Oddział A. przy firmie „Fr. Szemski” w Białej, wpisano dnia dzisiejszego następujące zmiany: Wystąpił jawny spółnik Franciszek Havelczek. Odład firma jest firmą pojedynczą, której wyłącznym właścicielem jest inż. Ludwik Odwein. Tenże firmę podpisując będzie samodzielnie w ten sposób, że pod wydrukowaniem, stam-

piją wyciśniętem lub przez kogokolwiek bądź wypisanem brzmieniem firmy umieści swój podpis. Prekure Ericha Celweira wykreśla się. 4458

Sąd okręgowy jako handl. Oddz. II. Wadowice, dnia 7 czerwca 1924.

Firm. 668. Rg. 17 V. 109. Wpis firmy spółkowej. Do rejestru wpisano dnia 3 czerwca 1924. Siedziba spółki: Lwów, ul. Wąłowa 1. 9. Brzanie firmy: Magazyn towarów drobiazgowych S. Winkowski i A. Maniszewski. Lwów ul. Wąłowa 1. 9. Jawnymi spółnikami są: Stanisław Winkowski, zamieszkały we Lwowie ul. Franciszkańska 1. 12 i Albin Maniszewski, kupiec zamieszkały we Lwowie ul. Św. Marcina 1. 39. Forma prawna spółki: Jawna spółka handlowa od dnia 1. maja 1924. Podpis firmy: Pamiis firmy nastąpi w ten sposób, że pod brzmieniem firmy umieszczą swoje podpisy obaj spółnicy łącznie. 4416

Sąd okręgowy jako handl. Oddział IV. Lwów, dnia 30. maja 1924.

Firm. 1906. Rg. A. V. 30. Wykreślenie firmy: Wykreślono z rejestru dnia 24 stycznia 1924 z powodu zamknięcia prowadzenia przedsiębiorstwa. Siedziba firmy: Lwów, ul. Legionów 37. Brzanie firmy: Schapira, Greczanik i spółka. 4521

Sąd okręgowy jako handl. Oddz. IV. Lwów, dnia 4 stycznia 1924

Ważne Zgromadzenie członków Spółdzielni spożywczej „44” we Lwowie z odpr. odz. odbyte dnia 10 i 24 lipca 1924. uchwały likwidacji spółdzielni.

Niniejszem wzywa się wszystkich wierzycieli, aby zgłosili swe pretensje do likwidatorów w lokalu spółdzielni, na Lewandówce. Zarząd. 4477-3

„AEROLLOYD”

Człowieku postępowy korzystaj z komunikacji powietrznej, bo oprócz przyjemności oszczędzasz na czasie, a czas to pieniądz.

POLSKA LINIA LOTNICZA „AEROLLOYD”

przewozi pasażerów, pocztę lotniczą i towary codziennie z wyjątkiem niedziel do i z Gdańska, Lwowa i Krakowa.

ROZKŁAD LOTÓW:

Polska Linja Lotnicza	Czas			Polska Linja Lotnicza
	Wschód	Kierunek	Zachód	
16.00	↓	Warszawa	↑	12.00
	↓	Gdańsk	↑	9.00
15.00	↓	Warszawa	↑	11.00
	↓	Lwów	↑	8.00
15.00	↓	Warszawa	↑	11.45
	↓	Kraków	↑	9.30

Pocztę lotniczą należy nadawać w Urzędach pocztowych. Listy doręcza się natychmiast po przybyciu samolotu, a zatem dochodzą przedzie niż zwykła depesza. Wszelkie informacje udziela:

Warszawa Centrala, Nowy Świat 24. Tel. 9.00 Lwów, Zastępstwo Aerolloydu Paszaj Mikolascha, Kraków, Zastępstwo Aerolloydu ul. Anny 4 Tel. 32-22, Gdańsk Zastępstwo Aerolloydu lotnisko w Langiuhur Tel. 27-46.

Nie bój się! Latamy 3-ci rok, a wypadku jeszcze nie było.

INŻ. JÓZEF JASKÓLSKI

CO WARTESA AKCJE MALOPOLSKIE

DO NABYCIA W KSIĘGARNIACH
CENA: 2 ZŁP. Z PRZESYŁKĄ POLEC. 2 ZŁP
SKŁAD GŁÓWNY: SPÓŁKA AKCYJNA WYDAWNICZA LWÓW
ZIMOROWICZA 5

HERBATE
w najlepszych gatunkach poleca

EDMUND RIEDL
Lwów, Rutowskiego 3

Prenumerata bez odnoszenia miesięcznie 3 zł. 50 gr., z odnoszeniem lub pocztą miesięcznie 3 zł. 75 gr., zagranicą 5 zł. 50 gr. — Redakcja czynna od godz. 8 rano do 1 popoł. z wyjątkiem niedziel i świąt. — Redaktor naczelny przyjmuje od 1—2 popoł. — Listów niefrankowanych nieźycie nie przyjmuje się — Rekopisów Redakcja i Administracja niezwracaia. — Konto P. K. O. 141.698.

Redaktor odpowiedzialny: JERZY KONARSKI. Należytość pocztową opłacono ryczałtem. Drukarnia Polska, pod zarz. Z. Kielbusiewicza.